

Blahoslavená sestra Magdalena Morano

učitelka, která potkala Dona Boska

*15. listopadu 1847 - + 26. března 1908. Svátek slavíme 15. listopadu

Narodila se v Chieri u Turína 15. listopadu 1847 jako šestá z osmi dětí Francesca Morano e di Caterina Pangella. Žila však v Butigliera a to byla farnost Castelnovo, odkud tedy pocházejí tři svatí a dva blahoslavení. Pokřtěná byla následující den na jméno Madalena Caterina.

V devatenáctém století bylo v bohaté buržoazní rodině Morano v Chieri – Turíně mnoho peněz a předsudků (otec obchodoval s látkami, a to přímo se Savojským dvorem). V rodině Morano převládal názor, že šlechta je šlechta, obyčejní lidé jsou něco úplně jiného.“ „Šlechtic, který se ožení s obyčejnou dívkou, přestává být šlechticem.“ Když se František Morano v 35 letech oženil s chudou, ale vzácnou dívkou – přadlenou – Kateřinou Pangella z Butigliera v Asti (Don Bosco tam byl biřmován), sdělil mu jeho otec, že tímto činem ztratil nárok na dědictví. Jeho láska ke Kateřině však už počítala s tímto bolestným důsledkem.

V následujících letech byl veden v Butigliere a pak v Chieri jako „obchodník s drobným zbožím“ (1841, „obchodník“ 1847, „obchodník se starým železem“ a „obchodník“ 1854). V této rodině, která byla chudá na pozemské statky, ale důstojně křesťanská, se 15. listopadu v roce 1847 narodila dcera Magdalena. Bylo to šesté dítě. Potom se po ní se ještě narodily další dva sourozenci, Josef a Uršula. Z osmi dětí však pět zemřelo, jsou však v ráji a modlí se za ty, kdo jsou na zemi. V roce 1848 propukla v Itálii válka za její nezávislost. Otec František se jako dobrovolník nechal do této války najmout. Důvody byly vlastenecké, ale asi hlavně finanční. František doufal, že takto zajistí rodinu penězi. Šest let byl vojákem, domů se však vrací až v roce 1854, jeho zdraví je však podlomené.

O rok později umírá na zápal plic. V této rodině chudoba byla vždycky. Celé dětství Magdaleny bylo poznamenáno sérií rodinných smutků. Náhle jí zemře pět bratrů a nakonec tatínek. Také nejstarší sestra Františka v osmnácti letech umírá. Matka pláče, ale osmiletá Magdalena jí říká: „Neplač, maminko. Já ti pomůžu.“ Magdalena přestane chodit do školy a zasedne u tkalcovského stavu na místo, kde seděla sestra Františka. Utká metry a metry plátna a matka ho chodí prodávat. Magdalena je obdařena vysokou inteligencí a je velice živá, a protože nemůže chodit do školy, reaguje útekem do nemoci. Této věci si však všimne brzy mamčin bratranec, kněz, a rozhodne se rodné sestřence pomoci. Nakoupil všechno, co Magdalena do školy potřebovala, a tak mohla pokračovat ve škole a ukončila alespoň základní školu.

V patnácti učitelkou

Už jako osmiletá dívenka pracuje, v těch dobách je to dost normální. V roce 1855 ji maminka pošle do učení, aby se vyučila krejčovou. O dva roky později se Magdalena začala snažit o to, aby se mohla stát učitelkou. Tuto touhu uskuteční za pomoci svého strýce kněze. V roce 1861 jí pan farář z farnosti Castelnovo, kam Butigliera patřila, svěřil mateřskou školu v jejich vesnici. To byla příležitost, že si mohla něco přivydělat a realizovat svůj pedagogický talent. Všichni jsou s jejím vedením mateřské školky velice spokojeni.

Magdalena v místní škole u učitelky Růženy Girolo dělá „malou – velkou učitelku.“ Růžena je spokojená se svojí novou pomocnicí, protože je živá, podnikavá, a když je potřeba, tak i vážná. Ve věkově různorodé třídě jí učitelka Růžena svěřuje nejmenší žáky, protože se s nimi nejen učí, ale také si s nimi hraje. Magdalena si velice rychle získá pozornost dětí, ty jí potom mají rády a úplně jí důvěřují. Cítí se šťastnou a přemýšlí takto: „Bylo by hezké dělat učitelku.“ Studuje dál, dělá zkoušky, aby získala diplom učitelky.

Její usměvavá dobrota a inteligentní živost děti přitahuje, v krátké době se stává velice oblíbenou. V domě Morano má konečně sice malý, ale stálý plat. V roce 1864 se Magdalena snaží získat diplom učitelky pro druhý stupeň základní školy. Za dva roky, v pouhých sedmácti letech získala diplom pro první stupeň a v roce 1864, téměř jako dvacetiletá, získala kvalifikaci na druhý stupeň. Studium také získala hlubší křesťanskou a intelektuální formaci. Magdalena se stává pomocnicí pana faráře, a rozšiřuje svoji činnost i na jiné pastorační aktivity ve farnosti, jako je pomoc nemocným nebo vzdělávání dospělých ve víře. V roce 1866 je Magdalene

skoro 20 let, tehdy ji národní výbor v Montaldo u Turína nabízí místo s vyšším platem. Montaldo Torinese je od Butigliera vzdáleno 12 kilometrů. Prosí tedy o radu matku a staršího bratra Pietra, kterému je 21 let. Všichni s bolestí souhlasí. Loučení s lidmi a dětmi ve škole je velice bolestné.

Žije plně jenom pro děti

Magdalena nastoupí v roce 1866 do Montalda. Poprvé v životě prožívá podivnou zkušenost: pocit odmítnutí. Snad jí dali přednost před jednou místní učitelkou, a tak ji lidé pomlouvají. Lidé neodpouštějí. Nemůže se soustředit, ale nachází řešení, které bude používat po celý život: chce žít úplně jenom pro děti a jiných věcí si nevšímá. Děti nevědí nic o pomluvách a drbech, vědí dobře, kdo je má rád. Vůči všem dětem, které v životě potká, je radostně dobrá, laskavě pozorná. Kromě dětí si všímá i matek, celých rodin, celé vesnice, která jí s úctou bude po dvanáct let oslovovat „paní učitelko.“ Magdalena není hezká učitelka. Je lehce zavalitá, ale její postava dělá dojem. Je však sympatická, dobrá, živá, milá. Děti jí na ulici běží naproti, svěřují se jí se svými malými trápeními, dokonce ji hledají i v kostele, kde ji také často najdou. Pokleknou vedle ní a pozdraví Pána Ježíše, dřív než jí pošeptají své přání.

Učitelka Magdalena žije také hluboký vnitřní život, založený na každodenním setkávání s Pánem: každý den svaté přijímání a křížová cesta. Magdalena vyučuje ve farnosti také katechismus a působí v různých sdruženích. Pomáhá i chudým a nemocným ve farnosti. O duchovní vedení Magdalena požádala svého faráře Dona Trinchieri. Jsou známy i podrobnosti i tomto duchovního vedení. Žádala například o radu, jestli je vhodné, aby četla romány, které byly tehdy v módě u „vzdělaných“ slečen. Don Trinchieri velice dobře ví, že učitelka musí být na úrovni doby, ale také ví, že Magdalena je velice vyrovnaná, že je ve svých postojích jistá bez komplikací, které plynou z bujně fantazie. Ona však později řekne: „Bylo pro mne lépe, kdybych ty romány nečetla.“

Domek a povolání

V roce 1877, ve věku třiceti let dá dohromady všechny peníze, které našetřila, a tak se jí podaří získat domek se zahrádkou, vinicí a kousek pole, které se dá obdělávat. Daruje je matce jako dárek, o kterém vždycky snila. Tak je matka konečně zabezpečena a ona se může svobodněji rozhodnout o svém povolání. Může se plně zasvětit Pánu. To je to, o čem snila. Není však lehké ten ideál uskutečnit. Je jí třicet let. Dcery Boží lásky a sestry dominikánky odpovídají na její prosbu zdvořile „ne“: podle jejich pravidel nemohou přijmout žádnou aspirantku, které je třicet let. Magdalena se v Turíně poradí s Donem Boskem. Ten jí vymluví klauzurní nebo jiný řád.

Nasměřoval ji do institutu FMA, který v roce 1872 vznikl v Mornese. Dokonce sestra Mazzarello se jí neptá ani na věk a s velkým nadšením jí přijme. Magdalena tam byla přijata 15. srpna 1878 samotnou spoluzakladatelkou sestrou Marií Domenica Mazzarello. Také Magdalena je nadšená. Vráť se domů a první přítelkyni Lucii, kterou potká, říká: „Stanu se salesiánkou, sestrou Dona Boska. Nejsi s tím spokojená?“ Lucie ani neví, jestli má jásat s ní a být spokojená. Ani obyvatelé Montalda tím nejsou moc nadšení. Pan farář velice upřímně říká: „Méně by nám to uškodilo, kdyby nám vzali kaplana.“

Magdalena přijede do Mornese 15. srpna 1878. Sám Don Bosco tam dává duchovní cvičení. Byl to on sám, který řekl prvním sestrám FMA: „Je vás několik, ale věci se změní.“ Je tam také matka Mazzarello, která si ji od té doby bude velice vážit. Magdalénu tam čeká jedno překvapení: objeví, že systém výchovy mládeže, který ona už šestnáct let používá, je také salesiánský.

Maminka je jí za dárek velice vděčná a obejmě ji, ale pláče kvůli tomu, pro co se rozhodla. Požehnaní jí sice neodmítne, ale musí se moc přemáhat. Don Bosco pochopil, že Panna Maria mu přivedla mimořádnou ženu pro jeho mladou rodinu Dcer Panny Marie Pomocnice křesťanů.

Zpíváme, sestro Morano, zpíváme

Asi dvacet dní po jejím příchodu, dříve, než by se mluvilo o noviciátě a řeholním habitu, je Magdalena poslána učit. Dělá učitelku v Nizze, kam v roce 1878 přenesou mateřský dům. Její žákyně jsou veselé, pracují a adorují. Je jim s ní dobře, cítí se u ní jako „doma“. Magdalena i během noviciátu učí, ale soustředí se na smysl, který chce svému životu dát navždy. Tehdy si do svého poznámkového sešítu zapsala: „Opravdový pokoj hledej ne na zemi, ale v nebi, ne ve tvorech, ale jedině v Bohu.“ „Všechno pomíjí. Čeká nás ráj.“ Všechno, co poznává, ihned převádí do konkrétních slov: „Je ti zatěžko jít udělat to nebo ono ochotně a z poslušnosti? Pomysli na toho, kdo tě posílá, pomysli na toho, kdo tě čeká.“ 4. září roku 1879 se poprvé zasvěcuje Bohu sliby chudoby, čistoty, poslušnosti.

V roce 1880, 2. září, skládá věčné sliby. Matka Mazzarelová, která tehdy prožívala poslední rok svého života, jí umožní, aby se stala členkou domácí rady. Konkrétní spiritualita sestry Magdaleny spojená s její živou inteligencí pomůže k vytvoření výchovné tradice, které sestry FMA ponесou do celého světa. 14. května 1881 matka Mazzarello ve vysoké horečce v noci umírá. Tehdy sestra Magdalena náhle řekla: „Zpívejme, sestro Morano, zpívejme.“ V tom, co dělá, se velice brzy začne odlišovat do druhých. Je na ní vidět, jak je pedagogicky schopná.

Dne 10. září v roce 1881, biskup z Catania, Giuseppe Benedetto Dusmet, poprosil sestry, aby mu poslaly někoho řídit školu. S pozhnáním Dona Boska, zatímco její sestry už pracují v jižní Americe, jede sestra Magdalena otevřít třetí dílo dcer FMA na Sicílii, do městečka Trecastagni – Catania, které leží mezi Etnou a mořem. Tam je ředitelkou komunity, to znamená matkou i ředitelkou školy. Nejtvrdějším a netěžším okamžikem bylo objetí s maminkou. Avšak obě jsou zvyklé dělat křížovou cestu každý den. Po zemi cestuje až do Říma a potom osmnáct hodin cestuje po moři. Doprovázejí ji dvě sestry a jedna novicka.

Jedné holčičce je šest let, starších je mnoho

První místní děvče, které sestra Morano potká v Trecastagni, je Josefína Messina. Je jí šest let a je sirotek. Potom přišlo dalších jedenáct velice chudých dívek. Lidé nepřijímají s radostí ty „cizí“ sestry. Sestra Morano se usmívá: před patnácti léty se jí to stalo totéž v Montaldo. Používá stejnou obranu: věnuje se dívkám, žije pro ně a pro svoje sestry. Po dvou měsících v jednom dopise může napsat: „Kromě koleje jsme otevřeli pro dívky, které sem docházejí, také dílny. Jsou mezi nimi bohaté i chudé. Chceme v neděli vyučovat v naší kapličce katechismus.“

Chudí přicházejí s trochou úzkostí. I samotní dospělí, kteří věří v něco nadpřirozeného, nám dychtivě naslouchají. „O rok později dílo dcer Panny Marie Pomocnice v Trecastagni zahrnuje sváteční oratoř, kolej, konvikt a obecnou školu. Na Sicílii v té době se hodně očekávalo od lidí, kteří se věnovali výchově mládeže. Děti tam tehdy bylo požehnaně.“

Po čtyři léta se sestra Morano bez výhrad rozdává. Sicílie se stane její zamilovanou zemí. Je ředitelkou, magistrou novic, ale také učí, je vynikající katechetkou, pomáhá v sakristii a na vrátnici, v prádelně, kuchyni a při pečení chleba. Čas od času otevře sešit, který si s sebou přinesla Nizzi, a čte v něm slova, která jí v prvních dnech v Mornese řekla matka Mazzarelová: „Milujme ho, sestro Magdaleno. Milujme Ježíše. Pracujme jenom pro něho bez ohledu na sebe sama. Buďme odvážní, teď pláčeme, ale v nebi se budeme smát.“ Jednou týdně si dcery vyhradí jednu hodinu pro sebe, proto, aby se obnovily.

Najdou si nějaké místo, kde se shromáždí a kde sestra Morano mluví o Donu Boskovi, o Mornese, o salesiánském způsobu práce s mládeží. Jsou to spíše přátelské rozmluvy než konference o stanovách. Sestry přijímají prostou a hlubokou moudrost sestry Morano a cítí se obnovené. Výsledky, které Dcery Panny Marie Pomocnice v městečku Trecastagni dosáhly, jsou ohromné. I ostatní biskupové z ostrova se snaží získat Dcery do svých diecézí. Začínají se objevovat povolání. Dívky, které viděly sestru Magdalenu a její spolusestry, chtějí žít „jako ony.“ Je jich mnoho a jsou výborné.

Odchod a návrat na Sicílii

Po čtyřech letech „sicilských zázraků“ je sestra Magdalena povolána do Turína. Dcery se rozmnožují jako chleby a ryby v evangeliu, to však vyžaduje decentralizaci vedení. Turínský dům se stane inspektoriálním domem a sestra Magdalena je pověřena, aby ho vedla. Věci se však rychle změní. Sestra Piccono, která jí na Sicílii nahradila, padne pod množstvím práce. Také jiné ředitelky sicilských domů jsou na pokraji svých sil. Sestra Magdalena je znovu poslána na Sicílii do Trecastagne, ale bude mít jeden úkol navíc. Musí dělat ředitelku a inspektorku, to znamená být zodpovědnou za dílo v Trecastagne i za všechna díla Dcer FMA na Sicílii. Především je zodpovědná za nová zakládající se díla.

Práce, kterou koná, je ohromná. Tato práce bude stravovat po osmnáct let život této statečné ženy. Zdá se, že její síly jsou bezedné. Seznam nově založených podniků by byl nekonečný. Je to však i vzácný seznam, protože ukazuje na vzácné poklady, které jsou v rodině. Těmito poklady jsou životy mladých sester, které odešly na věčnost. Svoji životní zkušenost shrnula do této věty: „Nestačí učit mládež, je třeba formovat jejich srdce, milovat je a jednat s nimi laskavě.“ Magdalena Morano vstává každé ráno jako první, pomodlí se křížovou cestu dříve, než sestry přijdou do kostela. Potom se spolu s nimi modlí stanovené ranní modlitby. Pak začíná neustálá

systematická práce, která by mnoho lidí umořila. Právě proto, aby ji to nerozdrtilo, napsala si do svého sešitu: „Na Božím soudu si uvědomíme dobro, které jsme mohli vykonat, ale to už nebudeme moci.“

Na konci roku 1900, po měsících namáhavých cest pod žhavým sicilským sluncem, se zhroutila. Už dlouho trpěla kolikami a zvracením. Profesor Clementini z Catanie poté, co ji vyšetřil, řekl, že devět zhoubných nádorů jí tlačilo na střeva, a tak se jejich schopnost asimilace zúžila na desetinu a působilo jí to strašné bolesti. Tehdy chirurgie nebyla ještě na takovém stupni, aby zasáhla. Profesor se zeptal sestry, která ji doprovázela: „Je prchlivá? Je neklidná?“ „Vůbec ne, odpověděla sestra, je to nejvlídnější člověk, jakého znám.“ „Velice divné, řekl profesor. S tím, co má, by si klidně mohla zoufat nebo dokonce by se mohla i zbláznit.“ Sestra Magdalena byla i nadále živá a jako obvykle si hrála s dívkami na hřišti. Zdálo se, že zhroucení v roce 1900 ji přivede do hrobu. Měla vysoké horečky a hrozné bolesti. Šokovaným sestřám se jí podaří říct: „Ježíš trpěl mnohem více než já.“

Tehdy ještě nebyly antibiotika, ale byly prosté duše, které se uměly modlit, a modlitba prostých duší obdrží všechno od Pána. V polovině listopadu je krize překonaná a sestra Magdalena může vstát a žertovat, že „špatná rostlina neumírá - erba cattiva non muore.“ V následujících letech ji bolesti vždy doprovázejí, ale úsměv jí nikdy neschází. Tehdy se prohloubí její vnitřní vztah k dobrému Ježíši, se kterým tráví hodiny místo spánku, o který ji bolest okrádá. Jedné sestře, která trpí také tak jako ona, napíše: „Zkus v modlitbě prosit o milost, abys mohla v pokoji nést kříž den po dni, abys ho brala z rukou dobrého Ježíše a ne od lidí. Uvidíš, že ti hned bude lépe.“ Na jiném místě říká: „Poplakat si u Ježíše je dobrá věc. Když už jsme to udělali, je třeba vyjít a trochu radostně pro Ježíše trpět.“ To je základní rys jejího života.

V březnu roku 1908 se nemoc znovu ohlásila velice krutým způsobem. Sestra Magdalena je velice bledá, vyčerpaná horečkou. Cítí, že umírá. V noci 24. března přijde lékař a jeho slova jsou drastická: „Proč jste mě zavolali k mrtvé? Akutní zánět pobřišnice. Není žádné naděje.“ Sestra Magdalena má hrozné bolesti a utišujících prostředků je velice málo. Poslední hodiny stráví v tiché prosbě: „Ježíši neopouštěj mě! Ať je všechno tak, jak chceš ty.“

Ráno 26. března 1908 odejde do opravdového domova. Je nádherné slunečné ráno. Její ostatky odpočívají v kapli blahoslavené Magdaleny Morano, v Ali Terme - Messina. Matka Morano založila 19 domů, 12 oratoří, 6 škol, 5 dětských domovů, 4 koleje a 3 školy, kromě toho zformovala mnoho nových sester.

Blahoslavená byla papežem Janem Pavlem II. 5. 11. 1994

(zpracoval Jan Ihnát, SDB)